

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4505/2023
24.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Саша Милетић, адвокат из ..., против тужене Специјалне болнице за неспецифичне плућне болести Сокобања, чији је заступник Државно правобранилаштво, Одељење у Зајечару, а чији је пуномоћник Павле Видановић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1974/23 од 09.08.2023. године, у седници већа одржаној 24.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1974/23 од 09.08.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Алексинцу, Судска јединица Сокобања П1 233/21 од 07.11.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужена обавезана да му на име разлике између припадајућих и исплаћених трошкова превоза за долазак и одлазак са рада на релацији Ниш – Сокобања – Ниш за период од 24.01.2020. године до 31.03.2022. године исплати појединачно опредељене новчане износе са законском затезном каматом, ближе означене у овом ставу изреке, док је одбијен захтев за исплату законске затезне камате на досуђене новчане износе за одређени период, ближе одређен у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 104.065,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1974/23 од 09.08.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу става првог изреке и у ставу другом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да му на име разлике између припадајућих и исплаћених

трошкова превоза за долазак и одлазак са рада на релацији Ниш – Сокобања – Ниш за период од 24.01.2020. године до 31.03.2022. године исплати појединачно одређене новчане износе са законском затезном каматом, све ближе одређено у овом ставу изреке, као и захтев за накнаду трошкова поступка са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка исплати износ од 64.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, док је одбијен део захтева преко досуђеног до траженог износа од 113.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези са чланом 403. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се ревизијом тужиоца указује, није предвиђена као ревизијски разлог по члану 407. ЗПП. Другостепени суд је одлучио о жалби тако што је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и за донету одлуку изнео правне разлоге у односу на које ревизија није основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код тужене по основу Уговора о раду од 25.05.2004. године са припадајућим анексима, на радном месту У време заснивања радног односа тужилац је становао у Сокобањи, што је наведено у закљученом Уговору о раду са анексима. Тужена му исплаћује накнаду трошкова превоза на релацији од наведене адресе становања у Сокобањи до места рада и обратно. Тужилац је у међувремену променио пребивалиште и сада живи у Нишу, на адреси која је означена у личној карти. Тужилац се обраћао туженој са захтевом за исплату трошкова на релацији Ниш – Сокобања - Ниш.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужиоцу припадају трошкови превоза на релацији Ниш – Сокобања – Ниш, јер тужилац има пријављено пребивалиште у Нишу, а тужени као послодавац није организовао сопствени превоз на овој релацији за своје запослене, све у смислу члана 8, 118. став 1. тачка 1. Закона о раду, члана 102. став 1. тачка 1. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина и јединца локалне самоуправе и члана 2. Правилника тужене о накнади трошкова у јавном саобраћају ради доласка и одласка са рада.

Одлучујући о жалби тужене, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, тако што је одбио тужбени захтев тужиоца, јер одредбе наведених општих аката туженог и уговора о раду не регулишу питања обавезе послодавца на накнаду трошкова превоза након промене места становања запосленог по закључењу уговора о раду, што значи да тим одредбама нису прописана нити уговорена већа права или

повољнији услови рада за тужиоца, због чега се има применити одредба члана 118. став 3. Закона о раду.

Чланом 118. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05...95/18), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз. Ставом 3. истог члана, регулисано је да промена места становања запосленог након закључења уговора о раду не може да утиче на увећање трошкова превоза које је послодавац дужан да накнади запосленом у тренутку закључења уговора о раду, без сагласности послодавца.

Чланом 102. став 1. тачка 1. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 96/19 и 58/20 – анекс), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова, и то за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз, у складу са колективним уговором код послодавца, Правилником о раду и уговором о раду. Ставом 2. истог члана, прописано је да ако од места становања до места рада не постоји јавни саобраћај, запослени има право на накнаду за превоз у висини цене месечне претплатне карте у јавном саобраћају за сличну најближу релацију за коју постоји јавни превоз, односно у висини цене карте ако не постоји месечна претплатна карта или ако распоред радног времена запосленог не одговара организацији јавног превоза за који се утврђује месечна претплатна карта, а на основу потврде јавног превозника.

Према члану 2. став 1. Правилника туженог о накнади трошкова у јавном саобраћају ради доласка и одласка са рада од 30.12.2019. године, који се примењује од јануара 2020. године, право на накнаду трошкова имају сви запослени. Запослени чије је место пребивалишта ван Сокобање има право на накнаду трошкова путовања у висини цене месечне аутобуске карте на релацији на којој запослени путује, а најдаље до 60 км од Сокобање (члан 3. став 2).

Чланом 13. став 1. тачка 1. Уговора о раду од 25.05.2004. године, закљученим између парничних странака, запослени има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини стварних трошкова превоза. Наведена одредба није мењана каснијим анексима уговора о раду закљученим између парничних странака.

По оцени Врховног суда, неосновано се ревизијом указује да се наведени закључак другостепеног суда заснива на погрешној примени материјалног права.

Полазећи од цитиране законске одредбе и одредби ПКУ, обавеза је послодавца да запосленом накнади трошкове превоза у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, у складу са колективним уговором код послодавца, правилником о раду и уговором о раду, што значи да послодавац треба својим општим актом или уговором о раду са запосленим да утврди ближе услове и критеријуме под којима запослени ово право може остварити. Послодавац је овлашћен да у границама принудних прописа, јавног поретка и добрих обичаја утврди већа права запосленом и повољније услове рада од оних који су утврђени законом, али за законске категорије за које то не учини, одредбе Закона о раду се имају применити непосредно.

Код утврђеног да је приликом заснивања радног односа код тужене тужилац имао пријављено пребивалиште у Сокобањи, да је након тога променио адресу становања и пријавио послодавцу да живи у Нишу, али да послодавац својим општим актима и уговором о раду закљученим са тужиоцем није прописао право запосленог на исплату трошкова превоза услед промене места становања запосленог након закључења уговора о раду, као веће право од оног које је утврђено законом, то је правилно другостепени суд закључио да се у конкретном има непосредно применити одредба члана 118. став 3. Закона о раду, због чега тужиоцу без сагласности послодавца не припада право на накнаду тражених трошкова превоза у периоду од 24.01.2020. године до 31.01.2020. године. Због наведеног, неосновани су ревизијски наводи да је у конкретном требало применити Правилник тужене о накнади трошкова у јавном саобраћају ради доласка и одласка са рада и да је истим дата генерална сагласност послодавца за исплату трошкова превоза.

Приликом доношења одлуке, овај суд је ценио остале ревизијске наводе, али је закључио да исти нису од утицаја на другачију одлуку, јер је другостепена пресуда донета правилном применом материјалног права.

Из напред изнетих разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како састав одговора на ревизију није трошак који је неопходан за вођење парничног поступка, то је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка, о чему је одлучено у ставу другом изреке пресуде, у складу са чланом 165. ЗПП

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**